

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci stěžovatele **G. F. H.**, zastoupeného Mgr. Lilianou Vochalovou, advokátkou se sídlem v Praze 2, nám. I. P. Pavlova 3, za účasti **Ministerstva vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 17. 3. 2005, č. j. 36 Az 7/2004 – 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 17. 3. 2005, č. j. 36 Az 7/2004 – 29, byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 22. 11. 2003, č. j. OAM-5306/VL-03-ZA08-2003, jímž bylo rozhodnuto o neudělení azylu stěžovateli podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a současně bylo rozhodnuto, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Krajský soud v odůvodnění rozsudku uvedl, že z obsahu spisového materiálu vyplývá, že důvodem odchodu stěžovatele ze země původu byla skutečnost, že byl chudý a nebyl si schopen vydělat peníze, neboť nemá vzdělání. Na žádné státní orgány se s žádostí o pomoc neobrátil. V zemi původu měl sice dluh, ale žádné potíže v souvislosti s tímto dluhem neměl. Neměl ani problémy se státními orgány

v zemi původu. O azyl se rozhodl požádat na základě přesvědčování jiných Číňanů v Praze, kteří tvrdili, že je to jediná možnost, jak legálně zůstat v České republice. V případě svého návratu se obával toho, že by musel dluh zaplatit a také toho, že by byl považován za neschopného, kdyby se vrátil bez peněz. Uvedené problémy však za důvod pro udělení azylu považovat nelze. Skutečnosti, které stěžovatel uváděl ve správním řízení a v podané žalobě nelze považovat ani za výjimečné a mimořádné skutečnosti, které by odůvodňovaly udělení humanitárního azylu. Stěžovatel v azylovém řízení rovněž neuváděl žádný z důvodů, pro které lze případně vyslovit překážku vycestování. Obecné konstatování, že v zemi původu panují poměry znemožňující návrat za překážku vycestování považovat nelze. Pokud v podané žalobě poukazoval na porušení § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“), tyto námitky podle názoru krajského soudu nejsou důvodné. Ministerstvo v řízení o udělení azylu shromáždilo poznatky o zemi původu stěžovatele, o vývoji politické situace v rozhodné době a postojích státní moci k otázkám rasovým, náboženským, politickým, tvrzení stěžovatele s nimi konfrontovalo a posoudilo, zda stěžovateli hrozilo pronásledování a z jakých důvodů.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., neboť krajský soud se nezabýval tím, zda ministerstvo postupovalo v řízení v souladu s platnými právními předpisy a vycházelo tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Krajský soud řádně nezkoumal, zda jsou dány podmínky podle § 14 zákona o azylu. Stěžovatel upozornil na to, že jeho tíživá situace vznikla v důsledku jeho nedostatečného vzdělání. Z tohoto důvodu nemohl najít v Číně zaměstnání a ještě mu vznikly vysoké dluhy. Obává se toho, že po svém návratu do vlasti nebude schopný své dluhy splatit. Vzhledem k tomu, že zákon o azylu blíže nevymezuje, co jsou humanitární důvody, výklad tohoto pojmu závisí na uvážení ministerstva. Toto uvážení nemůže být ani příliš široké, ale ani příliš zužující. Smyslem zákona o azylu je posoudit individuálně každou situaci žadatele. Uvede-li žadatel pouze ekonomické důvody ve své žádosti o azyl, není na tyto brán zřetel. Ovšem je nutné zvážit, zda nemohou existovat situace, kdy za určitých okolností mohou být ekonomické důvody u žadatele podřazeny pod § 14 zákona o azylu jako důvody humanitární. Právě proto, že zde není výčet humanitárních důvodů, ale jejich konkretizace je ponechána na uvážení ministerstva, je nutné soudně přezkoumat meze tohoto uvážení. Rovněž nebylo řádně zdůvodněno, proč důvody, které stěžovatel uvedl ve své žádosti, nejsou důvody hodné zvláštního zřetele a nemohou být považovány za humanitární, zejména za situace, kdy je nutné zvážit celkovou politickou a ekonomickou situaci v Číně. Jeho zvláštní osobní poměry spolu se situací v zemi jeho původu tak zakládají humanitární důvody, pro které by měl být azyl stěžovateli udělen a měla být přezkoumána zákonnost správního uvážení. Krajský soud podle stěžovatele pouze konstatoval závěry, k nimž dospělo ministerstvo. Proto se domáhal zrušení napadeného rozsudku a přiznání kasační stížnosti odkladného účinku.

Ministerstvo ve vyjádření ke kasační stížnosti popřelo její oprávněnost, neboť jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a odkázalo na obsah správního spisu, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení. K obsahu kasační stížnosti konstatovalo, že řádně přezkoumalo skutečnosti týkající se případu stěžovatele a vycházelo při tom z aktuálních podkladů pro rozhodování. Neshledalo existenci žádného z taxativně vymezených důvodů udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, ani žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení azylu podle § 14 téhož zákona. Ekonomické problémy stěžovatele v zemi původu nelze bez dalšího považovat za zvláštního zřetele hodný důvod.

Proto ministerstvo navrholo zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Podle § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele, jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, udělit azyl z humanitárního důvodu.

Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení. Smyslem humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je, aby správní orgán měl možnost udělit azyl i v situacích, kdy není naplněn žádný z taxativně uvedených důvodů v § 12 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neudělit. Správní orgán tak může podle § 14 zákona o azylu rozhodnout za použití správního uvážení o udělení azylu z humanitárních důvodů nejen v případech, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i v případech, jež předvídané či předvídatelné nebyly.

Jak vyplynulo ze správního spisu, ministerstvo v řízení zkoumalo, zda v případě stěžovatele jsou dány důvody pro udělení humanitárního azylu, a po posouzení jak jeho osobní situace, tak i stavu v jeho zemi, dospělo k závěru, že tomu tak není. Protože o udělení humanitárního azylu rozhoduje správní orgán na základě volné úvahy, nepřísluší soudu přezkoumávat, zda jsou dány pro jeho udělení důvody či nikoli, neboť to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. Protože skutečnost, že stěžovatel měl ve vlasti ekonomické problémy nezakládá důvod pro udělení humanitárního azylu, a žádné jiné důvody, které by byly hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, stěžovatel neuvedl, a ani je nebylo možno v průběhu správního řízení z žádných jiných skutečností dovodit, postupoval krajský soud zcela správně, když ve svém přezkumu do správního uvážení ministerstva o otázce, zda byly v případě stěžovatele dány důvody hodné zvláštního zřetele, nezasahoval a omezil se pouze na stručné vyhodnocení, zda skutečnosti uvedené stěžovatelem ve správním řízení a v podané žalobě lze považovat za takové, které by odůvodňovaly udělení humanitárního azylu.

Proto je námitka týkající se neudělení humanitárního azylu nedůvodná, a to i s poukazem na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003 a ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004.

Z důvodů výše uvedených nemohou obstát ani námitky stěžovatele vytýkající krajskému soudu, že pouze konstatoval závěry, k nimž dospělo ministerstvo, že řádně neodůvodnil, proč skutečnosti tvrzené stěžovatelem v žádosti o udělení azylu nejsou důvody zvláštního zřetele hodné a nemohou být považovány za humanitární a že se nezabýval tím, zda správní uvážení nepřekročilo meze zákona.

Námitku stěžovatele, že se krajský soud vůbec nezabýval tím, zda ministerstvo postupovalo v řízení v souladu s platnými právními předpisy a vycházelo tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, považuje Nejvyšší správní soud také za nedůvodnou. Stěžovatel v žalobě namítal, že se ministerstvo jeho žádostí o udělení azylu nezabývalo odpovědně a svědomitě, nevyšlo ze spolehlivě zjištěného stavu věci, nezjistilo přesně a úplně skutečný stav věci, neopatřilo si potřebné podklady pro rozhodnutí, nevypořádalo se v odůvodnění rozhodnutí se všemi provedenými důkazy a že napadené rozhodnutí není v souladu se zákony, čímž porušilo § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu. Toto své obecné tvrzení však nijak nekonkretizoval a pouze tak v obecné rovině namítal nezákonnost správního rozhodnutí, aniž by ke svým tvrzením o porušení citovaných ustanovení uvedl konkrétní argumentaci. Protože krajský soud je v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. vázán jak rozsahem žaloby, tak jejími důvody, přezkoumal napadené správní rozhodnutí v rozsahu vymezeném v žalobě a dospěl k závěru, že tyto námitky nejsou důvodné, neboť ministerstvo v řízení o udělení azylu shromáždilo poznatky o zemi původu stěžovatele, o vývoji politické situace v rozhodné době a postojích státní moci k otázkám rasovým, náboženským, politickým, konfrontovalo s nimi tvrzení stěžovatele a posoudilo, zda stěžovateli hrozilo pronásledování a z jakých důvodů. Krajský soud tedy zcela správně přezkoumal napadené správní rozhodnutí pouze z hlediska, zda se ministerstvo zabývalo předmětnou věcí svědomitě a odpovědně, zda zjistilo přesně a úplně skutečný stav věci a zda mělo dostatek podkladů pro své rozhodnutí, aniž by se musel, s ohledem na způsob formulace žalobního bodu, těmito podklady věcně zabývat. Pro řízení před krajským soudem platí dispoziční zásada, jak již bylo výše uvedeno, a proto obsah a kvalita žaloby v podstatě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Jsou-li tedy v žalobě obecně formulovány žalobní body, předurčuje se tím i obsah odůvodnění rozsudku krajského soudu.

Nejvyšší správní soud z důvodů výše uvedených kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

O stěžovatelem podaném návrhu, aby kasační stížnosti byl přiznán odkladný účinek podle ust. § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud nerozhodl, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ust. § 56 odst. 2 ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení a ministerstvu žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. prosince 2005

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu

